

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Prijelazna se pisma, oglasi itd. tiskaju po običnom členku II podgovorni. Isto tako se sa prilozima. Novci se salju poštarskom naputnicom (bez posege poštice) na administraciju "Naše Sloga". Ime, prezime i najbliži poštu valja točno označiti.

Komu list ne dodje na vreme, neka to javi odpravnici u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poština, ako se izvana napiset: "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Električna rastu male stvari, a neologa sve pokvaru." Nar. pol.

Tiskarska konzorcija lista "Edinost" ulica Carintia br. 12 u Trstu.

Odgovorni urednik i izdavatelj Mate Mandić.

Carevinsko vieće.

Dok ovo pismo neznamo još da je prošla jučerašnja sjednica carevinskog vieća, ali ako svi znaci nevaraju, nećemo očekivati ni u ovom pokušajnom zasjedanju mirna i triješna rada državnog zastupstva.

Doznajemo iz bečkih novina, da su imali prekjucer predsjednici svih opozicionalnih klubova carevinskog vieća sa stanak, na kojem se je razpravljalo o zajedničkoj taktici, koje bi se imali držati svi Niemci opozicionaci. Glavna svrha tomu sastanku bila je ta, da ustane zajednički program svih opozicionalnih stranaka.

Radikalniji članovi njemačke nacionalne stranke zahtjevali su, da se stranka postavi na strogo radikalno stanovište, te da se bacati takтиku, kojom su se služili Niemci prije božićnih blagdana u carevinskom vieću. Ti radikali zagrožuju se svojim drugovom, da će izstupiti iz kluba, te sa sobom povuci više istomišljenika, te svi zajedno stupiti u Šenerov klub. Sada je stalno, da je u tom klubu zavladala radikalna struja, jer bijaše već zaključeno na sastanku predsjednika spomenutih klubova, da će njem. lib. i nacionalci ostaviti svoje dosadne saveznike i pridružiti se klubu Šenerovom. Ova tri njemačka kluba započeti će opet najodlučniju obstrukciju. Njihovi biviši saveznici - t. j. socijalisti, kršćanski socijalisti, liberalni veliki posjed i Mautnerov klub neće za sada sudjelovati kod obstrukcije, koju dapaće nekoj od ovih odlučno odsuđuju. Ovi su naime mninija, da se obstrukcijom pospješuje vladina težnja, koja da ide za tim, da se uzmognu poslužiti § 14. ustanova. Provadajući obstrukciju, da će Niemci izgubiti malo po malo sav upliv u carevinskom vieću, gdje bi mogli slobodno braniti prava njemačkoga naroda.

Niemci liberalci i nacionalci u družtvu sa Šenerovcima zaključiše, da će preprečiti u parlamentu svaku djelovanje istoga dok nebudu zajamčena tobož prava njemačkoga naroda, ili drugim riečima, dok se Niemcem neizvrši nadvladu nad Slaveni.

Iz istih novina doznačujemo, da će se talijanski zastupnici iz Trsta, Istre i Gorice približiti obstrukcionistima, i to radi postupanja ministra predsjednika, grofa Thuna, sa talijanskimi prosvedji proti ustrojenju hrvatske gimnazije u Pazinu. Kako je poznato daje grof Thun vratisi sve prosvedje Talijana Primorja proti ustrojenju recene gimnazije. To je ogorčalo naše Talijane, dotično njihove zastupnike, te hoće sada, da se ministru predsjedniku u parlamentu osvete. Ako je viest istinita, da će uz obstrukcioniste samo talijanski zastupnici iz Primorja, tada bi to značilo, da se je talijanski klub na carevinskem vieću razvio, ili da se barem neslažu glede taklike talijanski zastupnici iz južnoga Tirola sa drugovi iz Primorja. A to je i posve naravno. Trentinci bo razilaze kad su u političkim i gospodarstvenim težnjah od njihovih sunarodnjaka iz Primorja. Oni su bore za autonomiju svoje domovine, oni teže za boljimi željezničkim vezama, oni su u dnevnom boju sa Niemci sjevernoga Tirola, koji bi htjeli prosliti svoj narodnostni posjed na stetu Talijana. Kako će dakle oni stupiti u zajedničko kolo u parlamentu sa onimi Niemci, sa kojima su kod kuće u viečnoj borbi?

Promorskim Talijanom je u tom pogledu lahak posao složiti se sa njemačkim liberalcima, koji su ih do sada uvek u parlamentu i u lažiliberalnih novinah podupirali u njihovih nepravednih težnjah.

na štetu južnih Slavena. Ovi, i jedni i drugi rade složno ovdje na jugu od potičeta ustavnoga života na zator Hrvata i Slovenaca u naših južnih pokrajina.

Ovakav bi bio po prilici položaj obstrukcionista i njihovih, bivših drugova u carevinskom vieću, naproti vlasti i našim većini ili desnicu.

Sada nastaje pitanje, kakovi odnosi su između vlade i dosadašnjeg vieća i kako će postupati jedina i druga napram novoj taktici njemačkih radikalnih stranaka.

Polag nekojih uplivnih novina desnice, reč bi, da se vode važni dogovori između vlade i desnice. Po istih glasovih čini se, da se radi sada o tomu kako bi se sadašnje ministarstvo pretvorilo u parlamentarno ministarstvo. Iz sadašnjeg ministarstva izstupili bi oni članovi, koji neprispadaju klubovom, većine, a stupili bi u ministarstvo nekoj članovoj českog i poljskog kluba. Jedno mjesto u takvom ministarstvu dobio bi i jedan član slavenske kršćansko narodne svezne. Osim toga bi dobili Česi i Poljaci po jednoga ministra bez listnice. Tim bi bio dokako položaj većine carevinskog vieća učvršćen i prema vlasti i proti njemačkoj opoziciji.

Ovo su dokako samo novinski glasovi, te nemožemo već sada kazati koliko je na tomu istine.

Jedino se može ipak pod izvestno utvrditi, da carevinsko vieće neće ostati dugi ni okupu, ako budu ostali njemački radikalni klubovi pri svojem zaključku, t. j. ako budu htjeli zaprijeti svaku parlamentarnu djelovanje državnoga zastupstva. Ovi mogu doduše postignuti, nu tada mora neizbjježivo slediti razputst carevinskog vieća i privremena bar obustava daljnega zasjedanja. Tim će obstrukcionisti pružiti vlasti zgodu, da se posluži § 14. protokojemu toliko rogorobore. Daljnja poslijedica mogla bi biti i ta, da vlasta izpoljuje bar privremenu obustavu ustanova, čega valjda nečeće ni sami Niemci, a još manje ostali narodi ove pole monarchije.

Iz Beča.

17. januara 1899.

Zastupnička kuća carevinskog vieća je danas opet otvorena. Početkom sjednice spominjao se je predsjednik pokojnoga zastupnika, i bivšeg dugo doba ministra poljedjelstva grofa F. Lichtenhaina. Uspomena na njega popratio je vrloši riečni izraz, kako je pokojut bio vjeran vladarnim prije kao vojnik, pak kao ministar, te kao zastupnik, kako je bio zauzet za katoličku vjeru i za ravnopravnost naroda, te u cijelon svojem življenju prav muž, i kako bi Niemci rekli "cveti" muž. Prisutni zastupnici popratili su rieči predsjednikove odobravajući i kljuknuli pokojniku "slava". Pripominjem, da se je pokojnik često pojavio, da i on zna prilično hrvatski jezik.

Prisutni kod toga spominjanja bili su samo desničari. Ljevičari zapustili su dvoranu kad je predsjednik počeo spominjati grofa Falckenhayna. Mirzili su ga, jer se je uvjek kazao pravednim prema svim narodnostim, i jer nije htjeo s onimi, koji bi htjeli, da samo njeki narodi vladaju, a drugi, da budu njihovi robovi ili kao državljani druge vrste. Pretni Niemci, oni nisu htjeli, da ni Niemci imaju nadvladajuću. Kar krišćanim i kao onaj, koji je i stini ljubio monarhiju i monarhu, žalio je, da bude svim jednako pravo. Stoga mržnja ljevičara proti njemu, mržnja, koju nisu zabranili učit posle smrti mu. Pokazali su i ovom prilikom svoju "bruturu", koju se u Istri obično zove "brutura", i koju se ne može imati nego podlivilost. U

takovoj svojoj "kulturi" prikazali su se i zastupnici onih, koji uvek u Primorju i Št. Albu pjevaju o "svojoj kulturi", koja nije drugo, nego podlivilost, ili recimo po istarsku "bruturu". Daleko nam od njih kulači. Naš narod hoće pravu prosvjetu i učujuću na temelju kršćanske nauke, a neće pogansku nauku, obnovljenu po židovsko-liberalnih novinah, njihovih patrona i njihovih plaćenika. —

Prije prelaza na dnevni red postavio je zastupnik Ljvice predlog, da se prije razpravljaju angađi onda zakon o novonabavojim. Taj predlog učinio je u ime Ljvice, koja je mislila, da će metauti desnu nepriliku; kad tamo sama se je blamirala. Desničar je glasovao za predlog knjige i Ljvice, pa je onda ova tečajem sjednice moralu misliti, kako će dalje. Na predlog Ljvice glasovalo se je po pojmenicu. Iza tog glasovalo se je na predlog iste i opet pojmenicu o tom, da se njeka molba tek u hrvapskim zapisnik. To je takova malenkost, da jedva treba u obče glasovanja za to, a kamo li glasovanja po imeni. Slijedila su i druga pojmenična glasovanja, gdje se samo vremena gubi i novac u zludu troši; a krivoi su tomu Ljvečari i njihovi prijatelji i saveznici. Dosadno je, čovjek bi pobjegao. A opet moraju biti tuvijek Ljvečari, da postavljaju predloge za pojmenična glasovanja, i da ovo je moguće čim iznenade desnicu; a moraju biti i desničari, da se nedaju od ljevičara iznenaditi.

To je, obstruksija i ja tiba, al grozno držadina, kakve se je u Beču već doživio, i kakvu su sad već nekoliko vremena u Pešti tijera. To je obstrukcija, kakvu su napovjedale današnje jutranje novine, sa strane njemačke puške stranke. Njemački veloposjed, skupina Mautnerova, antisemitički sunarodnici nisu se do sud za obstrukciju izrekli. Nijedan nemože znati, koliko će takva nedostojna igra trajati. Da traje, kriva je neocitočna raznična krunjava, koja ne mogu razbiti sa nepravednošću, koja je do sad vladala, i mustupiti put istine i pravice.

Talijanski zastupnici ili neima u Beču ni u sabornici. Njeki se valjda odmaraju poslije svojih harlekinada i maškera prošlih dana.

Drugi su ovde, al se neusaju ruci ni učiniti ni bielo ni crno. Treći, par njih, su i unutri, pak gledaju, da čine kako bi vlasti milije bilo. Takvi su ovde oni, koji često dolje onakve tirade, kakvih ih bijaše prešli dana. Jutnici bači od oku: kad ga ni, držimo se i vječno; kad je, bižno ili šutimo. Samo treba je poznati jih, pak je luhak račun s njima. Oni najbolje znaju, što su bez vlasti i u njihovim organa. Viču proti vlasti kad je nije blizu, imate njoj se lizi.

Ovdje se drži običenito za stalno, da vlasta nit ne može, kad bi i htjela, odlučati od nakane za ustrojiti hrvatsku gimnaziju u Pazinu. Nesamo pravednost stvari, nego i auktoriteta vlaste zahtjev, da ova ostane čvrstvo kod svoje nakane.

Zakon nad samovolju

ili

Hrvatski jezik u kotarskom školskom vieću u Lošinju.

C. kr. kotarsko sk. vieće u Lošinju je ovako sastavljeno: predsjednik, dva nadzornika (jedan za hrv. a jedan za talij. škole), zastupnik crkvene oblasti, zastupnik učitelja, ravnatelj c. kr. nautlike i tri zastupnika zemaljskog odbora. U sve 9 članova. Jedan član tog vieća bio je već pred nekoliko godina počeo barem djelomično govoriti hrvatski u sjednicah. To nije bilo svakomu pravo, ali se je valjda i nezadovoljnikom činilo, da toga ne mogu nikojim zakonitim načinom zabraniti. Međutim na-

izlazi svakog četvrtka na cijelom arku, osim 2. februara, 6. aprila, 11. maja, 1. junija, 29. junija, 2. nov. i 28. dec. Nečekaju dopisi se nevrneaju.

Nebijegovan listovi se ne primaju. Predplata poštarnom stoji 5 for., za sjedice 2 for. na godinu. Razmješteno for. 21/2 i 1 za pol godine. Izvan vise više poštara.

Na malo jedan broj 5 n.

Uredničko načalo se u Ulici Farneto broj 14.

sjednice drže svakoga četvrtoga, a ne svakoga mjeseca, kako zakon propisuje. Ili je i tomu krije hrvatski jezik?

A sada, da vidimo što će biti dalje.

Eos ejiciamus foras!*

Tko će koga baciti van? Talijani Slavene, budući kućane, dotepluh gospodare! Bogme tako su odlučili u nedjelju u Trstu na strahovitom sastanku načelnici 21 občine istarske u bratskom zagrljanju s nekojim predstavnici gladne Furlanije, a pod zaštitom tršćanskih Židova. «Van ćemo ih baciti» bio je uzkljuk, kojim su zastupnici desetak gradonačelnika istarskih nazad više od tisuću godina počeli bajući na naš narod u Istri; taj uzkljuk opetuju danas vikari talijanski protiv njemu. Radi rizanskog sastanka od g. 804 nije zaboljivala glava nikoga, a još će manje radi komedije, što ju predstavljaju naši dušmani sada. Hrvati i Slovenci posudjivaju ove zemalje odkad ih je božja Providence dovela pred 12-13 stotinu godina i posjedovat će ih božjom pomoći dok ih bude pod suncem.

Talijani mogu baciti van one svoje kresture, kojim su već libavarstvom oteli gospodarstvo njihovih kneževina; onim pridancem, koje su kao životinju zapregli pod svoja kola, one huncute, koji izdavaaju svoj narod i preziru mlecko svojih matara, pomazu u svemu talijanskomu zulumu, — prodanu krv, blago od pazara, stvorove, kojim je postenje obamrlo u razum zaslijepjen, ove mogu baciti van Talijani. Ali pak istarski nesustoji od samih skutonoša talijanske klake. Puk istarski, hrvatski i slovenski narod u Istri, to je ona vojska poslanih gospodara, koji su se ostresli talijanskog skrbništva i postavili na vlastite noge, koji će zauti obrnuti gradu zemlje, na kojoj su rodjeni i odgojeni, koji će ju naček suzhit uvala prkos nepozvanim gizdelima, što bi u svojoj bahatosti bijeli preinčiti samu narav.

Dakle u Trstu je bilo u nedjelju na broju 21 načelnike istarskih občina, dočim ih cieľa pokrajina broji 54, a i od ono 21 bilo je takvih, koji nisu zastupali Talijane, nego jadran narod još podjarmen pijućivim svojim. Ta koga su zastupali načelnici sanvincanski, plominški, ereski, vrsarski, puljski, ročki, miljski, osorski, losinski itd., nego puk »slavinskog roda i plemena?« A najljepeš pak u veljoj stvari je, da radete se o prosjecu proti hrvatskoj gimnaziji u Pazinu, nije bilo na sastanku načelnika občine pažuške niti onih drugih občina, što zaokružuju Pazin, naime tinjanske, žminjske, boljanske, buzetske, visujske, koje sačinjavaju sreću Istre i koje u svojoj stvari imaju svakako prvu riječ.

Baciti van? Vidjeli smo i do sadu tko bi mogao u more prije. Nećemo spominjati straha talijanskog, kad su naši starci Uskoci pozdravljali gradove istarske, niti ćemo sa pozivati na poruze Talijana kad je Krste Frankopan govorio njihovo čete po zemlji istrijanakoj; dosta je spomenuti zadnjie izbore za carevinsko vijeće i vojsku Hrvata, što se sakupiše pred vratima Pereča, pa promisliti na strah i trepet porečkih fićirija onome prigodom, kad su im prijatelji morali poslati na pomoć eurske banjune.

Ne, gospode latinska i šarenjačka, hrvatski puk sa Vas neboji. Ako dodje do žestokog, nećete Vi njega baciti preko Učke ili Kvarnera, nego ćete Vi morati bježati — ako se neopometite na vreme — u zemlju Vam običanu, tamo, gdje na ranče evata, a pod narancama lovjovi i razbojnici taboruju, gdje vlađa glad i svaka nevolja u puku.

Zeman trudi Vaši, nespašena gospodo! Hrvati i Slovenci nespavaju više, u polovicu občina istarskih jur sumi zapovijedaju a nadati se je, da će do mala osvojiti i ostale, u kojih živi puk slovenski. Vaša vika i bitka može imati uspjeha u Italiji, ali neće zaustaviti naravnog toku stvari u Istri, koju je Bog poklonio našemu narodu, nastaniv ga u njoj.

A ti, puče istrijanski, ostaj tvrd u svojoj vjeri, i ljubavi do jezika svoga, u čuvanju svojih svetih prava. Neka ti, puče, nesmetaju vikači, koji urljeti, jer ugrizti nemogu; neka ti nesmetaju ni oni, hvala Bogu, sve malobrojni odpadnici, što te izdavaju kano Jude Isusku. Zemlja, na kojoj si, tvoja je, drži ju i brani ju, a Talijan, aki mu je tisno, neka prvič čotakom chragocem putuje u Italiju, koja mu je tuklo mila.

Vlađa poznu talijanske komedijante, ona žna pri ruzi statistiku, neka dakle sami eudi, što je pravo.

Kastavske pačuharije.

Ju sam znal, da mi duhtor zločest čovek, nego — kako him rekao — no, traže, da mislim. Videće malo, kaku se on skrbi za naš Kastav, Ši benj, da mu smrdi na njega prit. (Mora valje past mrtav, ki podkapa naš Kastav — jo zakantai Kajfa.) Krstić bi otel po sputi, da namesto va Pazin, prido jinaži, al čemo re, latinske škole, va Kastav. (To žele i Talijani — zakimal je Matesa.) On trat, kada bi ta narečenina jinaži prisala va grad, govor duhtor, da bi se Kastavei počepšal, da bi se grajan lagje prehranjevali s školani, pak ni vanjskim, da nebi hujlo bilo s tumačkom, ali da bi va grade lagje to kā li krijejar za pero radić, al ščapac fašola. (Tr i sada to kā li ja va grade lepi a oči — prikuntenal je Pepiš Mužinović.) Još de duhtor, da bi Kastavei lagje zistuđivali svoju deeu prez stroška i maltri, z jednun besedum, da bi se od te školi ponugla cela Kastavščina, koliko god je dragi Bog da. Dovde gremi s Krišćem, va flajb u, da ni moj načini unči deferenci. Nego, nego — kako him one rekao — al ja pak moguće va Kastve imet tu školu? Kadu napri tega duhtor razložil, ū malo ja gledat, po mojim nemoj glave, da to storim.

Vas grad s Dukšićima ima okolo 120 umera, al čemo reć, kućnih broji, ēn znači, da je Kastav malo mesto. Va tu školu bi pak prisko dve tri stotini školani. Pogledajte samo, koliko jih je va onoj preko mosta. Kamo bi grajan spravili na stan i hrani svu ti mladiči. Ma, zanimavakakul, da bi prisko na kastavski jinaži magari 60 školani. (Toliko jo skoro same Kastavac i Vološčini na onoj preko mosta. — Op. slagara.) Pitam vas ja malo, kamo bi grajan spravili ni teh 60 školani? Bi se našlo mesta za njih? (Bi. Moja kućna imja pet soba. U svaku stropne bi pa 12 školana, i eto ti gotov posao — je rekao Kajfa.) (Da je ja njegova! Op. slagura.)

Da vam pravu istinu rečem, ja neznam, ako bi se va grade našlo ni deset praznch kamar spodolnch za zet školani na kost. Pak morate znat, da va jednoj kamare ne sme bit previše školani, na bi jedan drugeg mutili pul kujige. Ti znamo je ja mladost, aš smo i mi bili jedan put mladi. Sopeta moramo znat, da bi prisko s vremenjem desetak — profesori, ki bi tu deku učili. Kamo pak s njimi i njihovemi familijskim kada znamo, da u danas jednega kvarta ra grušle slobodnega. (Lagak posao. Občina ima novaca, pak ajde, nek gradjanji dižu kuće nebu pod oblake. Ja ēu svoju (?) dignut do vrha zvonika, pa eto ti sinko k vartera za profesore i njihove družine — — veselil se je Kajfa.)

Kako vidite za školani bi grade desetno, za profesore pak do kraja.

Pak najzadu ni kuće za školu nebi se moglo va grade dobiti, ako ne, da ju občina uđela; ale kade? (Lahko zu to! Moju du kuću razkriti do «Pelin», pa eto vam škole, kucke nenađu ni u earkonu Beču — spet se je oglesil Kajfa.)

Jedno s drugem zet, moramo reć, da ta jinaži ni kost za gradski zubi, ako ne, da uđeluju okolo grada nekoliko baraka, va ke bi spravili školani i profesori, kako su ono nas šestdeset i šestegu u Italiji pri Sol-Petrinu, kade smo bili na vojsku. Negrećimo malo pak pravo, Kastav je premal za tu školu; ter vidimo najzadu, da su takove školi samo po većih mestih, kade imaju dosta prostora za školani i profesori, kako sada stoji, još je samen grajanom pretešno.

Ja sam već rekao, da biim i ju rad,

da pride ta škola va grad, mi kada ni moguće, ni moguće i Bog teta Pole!

Zadudu je grad za groš, ako ja nimam groša.

(Ja, po Boga! — rekao je Viko.)

— Mačji kašnji.

Pogled po svjetu.

U TRSTU, 18. januara 1899.

O položaju u Austriji govorimo obširnije u posebnom članku i u dopisu iz Beča. Onomu imademo dati, da će biti zasjedanje carevinškoga vjeća po svoj priljevi vrlo kratko, i to što će obstrukcionisti zaprijećiti razpravu zakonske osnove o novačenju, koja će doći za koji dan na dnevni red. U tom slučaju poslati će vlađa kući državno zastupstvo, te će onda proriječi i nagodbu sa Ugarskom rješiti na temelju § 14. Međutim sastati će se zemaljski sabori, kojim bi se pustilo dalnji rok za zasjedanje.

Danas je bio ministar predsjednik u poduljoi audienci kod cara, a kasnije sastao se u parlamentu na viečanje sa prvacu desnicu.

Talijanski zastupnici na carevinškom vieču inali su danas pogovor o tom, kakvo da zauzmu stanoviste napram vladu i njemačkoj opoziciji. Reć bi, da će se oni priključiti ovoj posliednjoj, što bi značilo, da vlađa bi na narečenina jinaži prisala va grad, govor duhtor, da bi se Kastavei počepšal, da bi se grajan lagje prehranjevali s školani,

pak ni vanjskim, da nebi hujlo bilo s tumačkom, ali da bi va grade lagje to kā li krijejar za pero radić, al ščapac fašola. (Tr i sada to kā li ja va grade lepi a oči — prikuntenal je Pepiš Mužinović.)

Još de duhtor, da bi Kastavei lagje zistuđivali svoju deeu prez stroška i maltri, z jednun besedum, da bi se od te školi ponugla cela Kastavščina, koliko god je dragi Bog da. Dovde gremi s Krišćem, va flajb u, da ni moj načini unči deferenci. Nego, nego —

kako him one rekao — al ja pak moguće va Kastve imet tu školu? Kadu napri tega duhtor razložil, ū malo ja gledat, po mojim nemoj glave, da to storim.

Vas grad s Dukšićima ima okolo 120 umera, al čemo reć, kućnih broji, ēn znači, da je Kastav malo mesto. Va tu školu bi pak prisko dve tri stotini školani. Pogledajte samo, koliko jih je va onoj preko mosta. Kamo bi grajan spravili na stan i hrani svu ti mladiči. Ma, zanimavakakul, da bi prisko na kastavski jinaži magari 60 školani. (Toliko jo skoro same Kastavac i Vološčini na onoj preko mosta. — Op. slagara.) Pitam vas ja malo, kamo bi grajan spravili ni teh 60 školani? Bi se našlo mesta za njih? (Bi. Moja kućna imja pet soba. U svaku stropne bi pa 12 školana, i eto ti gotov posao — je rekao Kajfa.) (Da je ja njegova! Op. slagura.)

Da vam pravu istinu rečem, ja neznam, ako bi se va grade našlo ni deset praznch kamar spodolnch za zet školani na kost. Pak morate znat, da va jednoj kamare ne sme bit previše školani, na bi jedan drugeg mutili pul kujige. Ti znamo je ja mladost, aš smo i mi bili jedan put mladi. Sopeta moramo znat, da bi prisko s vremenjem desetak — profesori, ki bi tu deku učili. Kamo pak s njimi i njihovimi familijskim kada znamo, da u danas jednega kvarta ra grušle slobodnega. (Lagak posao. Občina ima novaca, pak ajde, nek gradjanji dižu kuće nebu pod oblake. Ja ēu svoju (?) dignut do vrha zvonika, pa eto ti sinko k vartera za profesore i njihove družine — — veselil se je Kajfa.)

Crnogorskom knezu Nikoli davorao je predsjednik francuzke republike jednu ladju, što je učinio bez dojbe, da tim odlikuje prijatelju Rusije.

Iz Bugarske dolazi vest, da je

uzdrman položaj ministra predsjednika Stoilova. Već se pogovari o tomu, koji bi ga imao naslediti, a to bi imao biti dr. Grekov.

Ruskva vlada naručila je u inozemstvu dvije velike vojne ladje za dobrotoljnu rusku mornaricu. Jedna će se graditi u Englezkoj, druga u Njemačkoj. Dne 3. t. m. podpisana je između Rusije i Afganistana saveznički ugovor. Englezke novine pišu, da je želja cara Nikole, da se sastanu zastupnici vlasti na konferenciju radi svesobnog razoružanja u prijestolnici koje vlasti drugog reda.

Veliki ples Delalskega podporne društva u Trstu vršiti će se u subotu dne 21. t. m. u kazalištu Politeama Rossietti. Očekujemo od našega občinstva, da će mnogobrojno polohriti na taj najveći ples Slavena grada Trsta.

Glavnu skupštinu obaravati će podružnica Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru priređuje dična hrvatska omladina u Splitu na 21. t. m. u prostorijama občinskoga kazališta «Veliki ples.» Početak u 8. sati na večer. Pristup je dozvoljen samo pozvanikom. Ulaznici za osobu 2 kruna, a za obitelj 5 kruna. Mlodaci se primaju sa zahvalnošću. Ove se može i poslati na odborovog tajnika gosp. Kravera Vardića u Splitu.

Evala Ti dični naša moladino! Ugleđala se u Tebe i ostala naša mladež širom hrvatske domovine!

Imenovanje Ministarstvo poljodjelstva imenovale je g. Tomu Frühaufer, pristava na e. kr. gospodarskom pokusaštu u Gorici kulturnim nadzornikom kod e. k. namjestništva u Trstu.

Veliki ples Delalskega podporne društva u Trstu vršiti će se u subotu dne 21. t. m. u kazalištu Politeama Rossietti. Očekujemo od našega občinstva, da će mnogobrojno polohriti na taj najveći ples Slavena grada Trsta.

Glavnu skupštinu obaravati će podružnica Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru za Sovinjak u selu Pratići dne 23. t. m. u 4. sata popodne sa običnim dnevnim redom.

Pozivlju se ovim gg. članovi i prijatelji naše «Družbe», da se mnogobrojno dostave na tu skupštinu.

Odbor.

Hrvatska čitanica u sv. Lovreču

paznjeničkom obdržavati će u nedjelju dne

22. t. m. u 2. sata popodne svoju godišnju

glavnu skupštinu slijedećim dnevnim redom:

1. Izvodzba tajnika i blagajnika. 2. Eventualni predlozi. 3. Izbor novoga odbora. Na tu skupštinu pozivlju se ovim javno sva gg. članovi.

Odbor.

Mjesto podnositeljice. Na dvoraz-

rednog mješovitog pučkoj učionici u Medulinu

popuniti se ima mjesto podnositeljice. U po-

manjkanju takove učevne sile moglo bi se

namjestiti suplenta sa placom podnositeljice.

Imenovanje bilo bi provizorno i bi odmah slijedilo.

Učevni jezik je hrvatski, a talijanski poučava se kao predmet. Aspiranti neku podnesu svoje molbe a. kr. kot. škol.

viečnu. Ovi učevni i požrtvorno občinsko

zastupstvo obdržavalo je dne 21. pr. mij.

občinsku sjednicu, u kojoj je opet dokazalo,

koliko naši leži napredak našega na-

roda u Istri na srecu.

Usjed nečuvene halabuke Talijana

Istre i susjednih pokrajina radi makanje

nug ustrojenog hrvatske gimnazije u Pa-

zinu. Strojno je naša zastupstvo jednogodišnje

zaključak:

Prosivljuje: najsvećanje proti sva-

kom toli neumjestnom, te naš hrvatsko-

slovenski narod vrednjujućemu postupanju,

koje posuže u sveznicu naroda, u čest, po-

nos i dostopanstvo istoga.

Izjavu jednoglasno svoje zadovolj-

stvo i zahvalju visokoj vladu, što je naka-

nula školske godine 1899—1900. otvoriti

hrvatsku gimnaziju u Pazinu. Ovu izjavu

imade se dati primjerom putem visokoj

vlađi i drugim korporacijam do znanja.

*) Mi ćemo ih baciti van!

Različite vesti.

Našim starim dužnikom poglali smo lice pozive, da namre svoj dug najduže budućeg broja, jer ćemo im inače već budući broj obavistiti i eventualno proti njim sudbeno postupati.

Za «Bratovščinu». Kao oprost od čestitajuća darovali su za «Bratovščinu hrv. ljudi u Istri» p. n. gg.: Slavoj Jenko Podgrad 2 for, Mandić Josip Pazin 2 for, Zamlič Vinko Volosko 2 for.

Uplatili su godišnju članarinu: Sl. Jenko Podgrad 2 for, Jurinčić Robert Brečka 1 for, dr. Šebesta Josip Kastav 2 for.

Za družbu sv. Cirila i Metoda prijedložili su p. n. gg.: Dr. Đinko Vitežić, Krik, za oprost od čestitana f. 2. M. Gorović Fr., Opatija, f. 2.80. a darovali su: Mogočić Fr. f. 1, Jurman i Makuš po 1 krunu, Kinkela, Brnčić i braća Poščići po 20 novčića. Babić Mihovil pop u Korenici f. 18, Gržetić Eduard u Draču f. 2, Bodulsko-gomilarško-planinsko društvo kao oprost od čestitana f. 1, Marcelji Ante, Kormin, f. 1, Petković Ivan sa prijatelji u znak radoši, da će otvoriti u srdu Istre hrvatsku gimnaziju f. 18.50. Živilj! Albaneze Marija u Tratu 1 krunu., Pop Ante Petris, Rab, f. 1; Medvedić Andre Rieka f. 2, Matejčić Fran, Kopar f. 3, Čotelić Ivan, Karlovačka f. 1. Uprava «Crvene Hrvatske» u Dubrovniku na družinog predsjednika g. dra. D. Vitezovića f. 74.50. Živilj!

Na korist «Družbe sv. Cirila i Metoda» za Istru priređuje dična hrvatska omladina u Splitu na 21. t. m. u prostorijama občinskoga kazališta «Veliki ples.» Početak u 8. sati na večer. Pristup je dozvoljen samo pozvanikom. Uzajmici za osobu 2 kruna, a za obitelj 5 kruna. Mlodaci se primaju sa zahvalnošću. Ove se može i poslati na odborovog tajnika gosp. Kravera Vardića u Splitu.

Evala Ti dični naša moladino! Ugleđala se u Tebe i ostala naša mladež širom hrvatske domovine!

Imenovanje Ministarstvo poljodjelstva imenovale je g. Tomu Fr. Fr. u istom kojemu je i predsjednik. Prijedložili su dr. Ante Vitežić, Opatija, f. 2.80. a darovali su: Mogočić Fr. f. 1, Jurman i Makuš po 1 krunu, Kinkela, Brnčić i braća Poščići po 20 novčića. Babić Mihovil pop u Korenici f. 18, Gržetić Eduard u Draču f. 2, Bodulsko-gomilarško-planinsko društvo kao oprost od čestitana f. 1, Marcelji Ante, Kormin, f. 1, Petković Ivan sa prijatelji u znak radoši, da će otvoriti u srdu Istre hrvatsku gimnaziju f. 18.50. Živilj! Albaneze Marija u Tratu 1 krunu., Pop Ante Petris, Rab, f. 1; Medvedić Andre Rieka f. 2, Matejčić Fran, Kopar f. 3, Čotelić Ivan, Karlovačka f. 1. Uprava «Crvene Hrvatske» u Dubrovniku na družinog predsjednika g. dra. D. Vitezovića f. 74.50. Živilj!

Na korist «Družbe sv. Cirila i Metoda» za Istru priređuje dična hrvatska omladina u Splitu na 21. t. m. u prostorijama občinskoga kazališta «Veliki ples.» Početak u 8. sati na večer. Pristup je dozvoljen samo pozvanikom. Uzajmici za osobu 2 kruna, a za obitelj 5 kruna. Mlodaci se primaju sa zahvalnošću. Ove se može i poslati na odborovog tajnika gosp. Kravera Vardića u Splitu.

Evala Ti dični naša moladino! Ugleđala se u Tebe i ostala naša mladež širom hrvatske domovine!

Imenovanje Ministarstvo poljodjelstva imenovale je g. Tomu Fr. Fr. u istom kojemu je i predsjednik. Prijedložili su dr. Ante Vitežić, Opatija, f. 2.80. a darovali su: Mogočić Fr. f. 1, Jurman i Makuš po 1 krunu, Kinkela, Brnčić i braća Poščići po 20 novčića. Babić Mihovil pop u Korenici f. 18, Gržetić Eduard u Draču f. 2, Bodulsko-gomilarško-planinsko društvo kao oprost od čestitana f. 1, Marcelji Ante, Kormin, f. 1, Petković Ivan sa prijatelji u znak radoši, da će otvoriti u srdu Istre hrvatsku gimnaziju f. 18.50. Živilj! Albaneze Marija u Tratu 1 krunu., Pop Ante Petris, Rab, f. 1; Medvedić Andre Rieka f. 2, Matejčić Fran, Kopar f. 3, Čotelić Ivan, Karlovačka f. 1. Uprava «Crvene Hrvatske» u Dubrovniku na družinog predsjednika g. dra. D. Vitezovića f. 74.50. Živilj!

Na korist «Družbe sv. Cirila i Metoda» za Istru priređuje dična hrvatska omladina u Splitu na 21. t. m. u prostorijama občinskoga kazališta «Veliki ples.» Početak u 8. sati na večer. Pristup je dozvoljen samo pozvanikom. Uzajmici za osobu 2 kruna, a za obitelj 5 kruna. Mlodaci se primaju sa zahvalnošću. Ove se može i poslati na odborovog tajnika gosp. Kravera Vardića u Splitu.

Evala Ti dični naša moladino! Ugleđala se u Tebe i ostala naša mladež širom hrvatske domovine!

Imenovanje Ministarstvo poljodjelstva imenovale je g. Tomu Fr. Fr. u istom kojemu je i predsjednik. Prijedložili su dr. Ante Vitežić, Opatija, f. 2.80. a darovali su: Mogočić Fr. f. 1, Jurman i Makuš po 1 krunu, Kinkela, Brnčić i braća Poščići po 20 novčića. Babić Mihovil pop u Korenici f. 18, Gržetić Eduard u Draču f. 2, Bodulsko-gomilarško-planinsko društvo kao oprost od čestitana f. 1, Marcelji Ante, Kormin, f. 1, Petković Ivan sa prijatelji u znak radoši, da će otvoriti u srdu Istre hrvatsku gimnaziju f. 18.50. Živilj! Albaneze Marija u Tratu 1 krunu., Pop Ante Petris, Rab, f. 1; Medvedić Andre Rieka f. 2, Matejčić Fran, Kopar f. 3, Čotelić Ivan, Karlovačka f. 1. Uprava «Crvene Hrvatske» u Dubrovniku na družinog predsjednika g. dra. D. Vitezovića f. 74.50. Živilj!

Na korist «Družbe sv. Cirila i Metoda» za Istru priređuje dična hrvatska omladina u Splitu na 21. t. m. u prostorijama občinskoga kazališta «Veliki ples.» Početak u 8. sati na večer. Pristup je dozvoljen samo pozvanikom. Uzajmici za osobu

Javna zahvala.

Raztužen i razvijen radu gubitka
prerane smrti moje nigda nezaboravne
bećerke

Marije,

preminule u Kraljevcima dne 17. prosinca v dobi 22. godini,

zahvaljujem se svoj rodbini i prijateljem, mužkog i ženskog spola, na pose gospodinu župniku Paškvanu i svim onim, koji su moju nezaboravno hćerku Mariju u kratkoj ali mučnoj boli po mogućnosti utječi nastojali, i koji su istu do hladna groba popratili, od mene njim najtoplja hvala a od dragog Boga dvostruku plaću.

Port-Saïd (Egipat), 12. siječnja 1899.

Razvijeni otac
Mate Jakovčić.

JAVNA ZAHVALA.

Raztuženi stric sa hćerkom Karjom zahvaljuju se svoj rodbini i prijateljem u Kraljevcima i svoj okolici, koji su prisutvovali pogrebu naše nezaboravne netjakinje i bratuče

MARIJE GUDAC

rodjene Jakovčić

od Bogu njim dragog plaća a od nas najsrđenja zahvalnost.

Port-Saïd (Egipat), 12. siječnja 1899.

Razvijeni stric
Nikola Jakovčić
sa hćerkom Karjom.

Poziv!

Gospoda članovi „Kotarske gospodarske Zadruge“ Opatiju, pozivaju se k redovitoj godišnjoj skupštini, koju će se održavati u Berseču dne 29. januara t. g. u 8 1/2 sati prije podne

DNEVNI RED :

1. Pozdrav predsjednika.
2. Čitanje zapisnika posljednje glavne skupštine.
3. Izvješće tajnika.
4. Obračun za godinu 1898.
5. Proračun za godinu 1899.
6. Zuključak glede nabave vrta razradnika.
7. Možebitni predlozi.

„Kotarska Gospodarska Zadraga“.

Opatija, 10. januara 1899.

V. Tomicić
predsjednik.

Kod moje tvrdke Schivitz & Comp. u Trstu

made

strojeva svake vrsti i potrebova k istim. Sisaljka i štrealjka svake vrsti. Civevi iz kovina, kaučuka i platna. Mjedeni i brončenih ventila, pipa itd. Orudja za obrt i gospodarstvo. Sve iz prvih domaćih te inozemskih tvornica. Novo posudje „Emeri“ i štrealjke proti peronospori iz svoje radionice i ludijih. Jamči za dobrotu svih izradnja.

Ciene nizke.

Veličko skladište u ulici Zonta broj 5.

M. Živic, inžinir.

Izradujem takodjer načrte novih tvornica, milina, vodovoda, cesta itd. Moja tvrdka preuzimlje i izvedbu tih radnja.

P. n. gg. članovom „Maticice Hrvatske“.

Čest mi je da upozorim p. n. gg. povjerenike u članove „Maticice Hrvatske“, da će knjige „Matičine“ za god. 1898., biti doskora, gotove i da se iste ukušane vezane mogu i ove godine kod mene naručiti.

Vezovi, što sam ih ove godine pripravio za „Matičine“ knjige, vrlo su ukušani i originalni, te odgovaraju svim zahtjevima moderne knjigovaže vještine.

Ciene vezova „Matičnih“ knjiga :

1. Holc : »Slike običnoga zemljopisa (Rusija). Knjiga V.« — for. 70 n.
2. Rabar : »Poviest najnovijeg vremena (1815.-1878.) Svoj. povij XII.« — „ 60 „
3. Lohmayer : »Covjek i njegovo zdravlje.« — „ 50 „
4. Sienkiewicz : »Pripoviesti« (Slaven. knjiž. VI.) — „ 40 „
5. Nemčić : »Izabrana djela.« — „ 40 „
6. Kranjčević : »Izabrane pjesme.« — „ 30 „
7. Tomić J. E. : »Zmaj od Bosne.« — „ 30 „
8. Mulabdić : »Zeleno buzenie.« — „ 30 „
9. Leskovar : »Sjene ljudi.« — „ 30 „

Ukupno 3 for. 80 n.

Prijevod grčkih i rimskih klasika : Ksenofont : »Izabrani spisi.« — for. 40 n.

Knjižnica za klasičnu starinu : Šrepel : »Rimski književnost i latinski jezik.« — for. 40 n.

Hrvatske narodne pjesme : Javnačke pjesme. (Muhamedovske). Knjiga III. — for. 80 n.

Pošto mi je slavni odbor „Maticice Hrvatske“ i ove godine povjerio odpremnu „Matičinu“ knjigu, to se vezane knjige mogu jedino kod mene naručiti, te da ih ja zajedno s ostalim knjigama pripremati p. n. gg. povjerenicima „Maticice Hrvatske“.

Umojavam najljudnije ovim putem p. n. gg. članove, da mi što prije izvole priprematisi svoju članjenju naručbu kroz priladajući svrto poštanskom doznačnicom, jer imče neću mogi efektivnati naručbe.

U Zagrebu, mjes. siječnja 1899.

Ivan Schneider
knjigovaža „Maticice Hrvatske“
Frančopanska ulica br. 4.

Zahvalnice!!

Storani gospodine ! Zahvaljujem Vam, što ste mi tako izvrstan lič proti kašju i porsobli postali. Potrošio sam jednu boču trputcevog soka, pa mi je kašjal i porsob skoro prestala. Poslije mi odmuh još 3 boce Vašeg izvrstnog trputcevog soka a uz to i 2 omotača boje proti kašju. Sa rešetovanjem U Divači, 19. listopada 1897.

Vaš zahvalnik

JAKOB SUPPAN.

Trputčev sok. (Spitzwegerich-Safte), koji tako izvrstno djeluje proti kašju, porsobli, promuklosti, težkom disanju pa i za stare bolesti, dobiva se uvek svjež u lejkarni k. Zrinjskomu, H. Brodijom, Zagreb, Zrinjski trg broj 20.

Neka svatko puži na zaštitni znak, jer samo ono pojaviće svedske kapljice su iz moje lejkarne, koje imaju na boći sliku Nikole Šubića Zrinjskoga, bana hrvatskoga.

Cieni boći trputcevog soka su točnim napukom 75 novčića.

Uz trputcev sok dobro je i gorši čaj proti kašju rabiti.

Cieni jednoj omotači gorškog čaja proti kašju za točnim napukom 75 novčića. Jedno i drugo salje se svaki dan uz poštarsko pružanje. Tko novac unaprijed salje, neka za tovarni list i klišteu 20 novčića priznaju.

Lekarna k Zrinjskomu
H BRODJOVIN
Zagreb, Zrinjski trg br. 20.

Bis. gospodin

G. Piccoli,
ljekar „U Angelu“, dvorski dobavljaju Nj. svetosti pape

LAVA XIII., u Ljubljani, Dunajska cesta.

Brezje na dolnj. Štaj. 14. nov. 1898.

Vaša blagorodje!

Pošto smo se već više puta osjeđočili, da je ta Vaša tiskurka za želudac, kojom se je služila već sva moja kuća sa najboljim uspjehom, došla najboljje sredstvo proti želudacu i mnogim drugim bolestima, zahvaljujem Vas se zakreno. Nu ja sam zahvalna jedino i gospodini, koji me je na tu izvrstnu tiskurku upozorio.

To potvrđujem time, da Vam izrečen moju iskrenu zahvalu u ime članice moje obitelji, ta Vas ujedno molim, da mi pokaljete oper jednu sklonitku za želudac sa 12 stakleničica i jedan lončić Glicerine Crème.

Sa poštovanjem **Tomaž Dobek.**

Pokajlje mi poš. pouzetje pod podpisanim naslovom 24 stakleničice izvrstne „želudачne cence“, koja se rabi najboljim uspjehom

Josip Černko, župnik,

Vuhred — Štajerska.

Pokajlje mi poš. pouzetje 12 stakleničica Vaša želudčna tintura. Naš g. župnik Belce preporuči ju svakomu upravo toplo, te skoro svaki, koji ju rabi, o njoj se jako poohvalno izražava.

Sa poštovanjem

Ivan Vida
kad sv. Martina, p. Sv. Nedelja
Labin (Albiona) Istra.

Na izložbi za rjeđovanje zdravlja i bolestištu u Stuttgartu 1890 nagrađen odlikom, jest po misnju liečnika i priznata sa hijamom za najljudniju.

Jedino postojeće u istinu pravo i neškodljivo sredstvo, da gospodjani i gospodice izraste pošpuna i bujna kosa i da zapriči odmah opadapanje kose i tvoreњe pruhu; ona pospiješi u kod posve mlade gospode rast jakih hrvaka. Janči se za uspjeh kano i za neštetnost. Lončić 80 novč., postom ili pouzjetem 90 novč. **K. Hoppe**,

Boč I. Wippingerasse 1a.

THE GRESHAM

Englesko osjeguravajuće društvo na životu Londonu Aktiva društva do 31. decembra 1897 . . . Kruna 159.997,579.—

Godišnja uplata premija i interesa do 31. dec. 1897 . . . 28.823,375.—

Izplaćeno na osjeguranja i interesa od postanka društ. (1848). 343.860,067.—

U godini 1897. izdano 7468 polica za glavu od . . . 67.331,351,91

Prospekti, cijenici i u obec sve druge informacije salju se badava, ko god pismeno zapita od dolje imenovanog zastupstva, koje dopisuje u svijem jezicima.

Glavno zastupstvo u Trstu
Via del Teatro, N. 1, Tergesteo, Scala IV.

(Traže se svuda dobiti agenti i zastupnici.)

Vrlo poštovani gospodine !

Moja žena ležala je tri mjeseca on trganja i kostoboli. Čim je počela upotrijebljavati Vase „mazilo proti kostoboli“ ustala je već za tri dana, pa danas hvala Bogu hoda. Zahvaljujući se Vama na tom izvanrednom mazilu, ostajem

U Štrmeču kod Stubice 12. travnja 1898.

sluga pokoren

BARTOL LISIČKI.

Mazilo proti kostoboli (Fluid) je veoma dobar leč proti trganju i kalanju u kostim, reumatizmu, bolima u kržiću, proti prebladani, kod propuha i t. d. Mazilo jača izraženije žile, te krije starce, koji pati na slaboci nogu.

Svaka boća mora biti providjena sa zaštitnim znakom t. j. slikom Nicole Šubića Zrinjskoga, bana hrvatskoga, jer samo ono je mazilo iz moje lejkarne, koje taj znak nosi na boći.

Cieni jedno boće pojačanih svedske kapljice su točnim napukom 75 novčića.

Tko novac unaprijed salje, neka za tovarni list i klišteu 20 novčića priznaju.

Lekarna k Zrinjskomu

H BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg br. 20.

Narudba, koja iznosi 5 for. i više salju se franko.

Lekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg br. 20.